

Юлія МИКИТЮК,

доктор філософії, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ

Артем ДАНИЛКОВ,

здобувач освітньо-професійної програми «Менеджмент», ЗУНУ

УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНО- БУДІВЕЛЬНОГО ПРОЕКТУ

Планування будівництва є процесом систематичної підготовки та ухвалення рішень щодо цілей, термінів і послідовності дій. У контексті управління будівельними проектами, планування спільно з процесами регулювання і контролю створює систему керування проектами, де управління визначається як організація взаємодії процесів для досягнення максимально ефективної мети проекту. Управління, розглянуте, як система ухвалення рішень, включає в себе планування і контроль, що зосереджені на майбутніх подіях і орієнтовані на систематичну підготовку управлінських рішень.

Цей підхід передбачає необхідність поєднання волевиявлення з реалізацією рішень, які регулярно повторюються і тісно пов'язані з функціями підтримки та контролю. Отже, планування, в широкому розумінні, передбачає ухвалення управлінських рішень на основі систематичної підготовки, що враховує майбутні події та сприяє досягненню поставлених цілей з найвищою ефективністю. Такий підхід розглядається як стратегічний, яке максимізує ресурси та оптимізує процеси в рамках будівельного проекту.

Головний зміст планування полягає у підвищенні ефективності управління за допомогою:

- цільової орієнтації і координації всіх подій;
- оцінки практичної можливості досягнення мети; пошуку кращих і ефективніших шляхів досягнення мети;
- прогнозування майбутніх проблем і можливостей, встановлення зони потенційних загроз і несподіваних наслідків, тобто зменшення впливу невизначеності і ризику;
- підвищення гнучкості, пристосованості до змін.

Контроль є продовженням планування. Він супроводжує процес реалізації планів і припускає визначення і фіксацію фактичних показників, порівняння їх з плановими для визначення результатів діяльності. До контролю також відноситься порівняння показників очікуваного і фактичного виконання планів, перевірка допустимості початкових передумов і контроль методичної та

змістовної узгодженості планового процесу. Контроль включає також заходи щодо аналізу ймовірних відхилень від запланованих показників. Порівняння та аналіз стимулюють нові процеси ухвалення рішень, які, у свою чергу, ініціюють, проведення заходів, що корегують, і через це забезпечують довгостроковий ефект [1].

Головний сенс контролю полягає у створенні гарантії виконання планів і підвищенні ефективності управлінського процесу. Відповідно до концепції контролінгу планування і контроль можна розглядати як процес отримання, переробки і передачі інформації, результати якого знаходять своє відображення у планах і звітах. Перетворення якісної та кількісної інформації для планування і контролю створює предмет планово-контрольних розрахунків, під якими розуміється як сам процес, так і результат збору і обробки інформації (плани та звіти). Планово-контрольні розрахунки є вираженими в конкретних показниках цілями, альтернативами досягнення мети, фактичними результатами реалізації управлінських рішень, відхиленнями від запланованих результатів. Планово-контрольні розрахунки служать найважливішим інструментом управління при визначенні цілей і розробці заходів щодо їх досягнення.

Таким чином, планово-контрольні розрахунки є інструментом досягнення вищих результатів діяльності через поліпшення процесу управління, дозволяють якісно описувати майбутні і фактичні події у взаємозв'язку з процесами у внутрішньому і зовнішньому середовищі. При цьому управління розглядається як система ухвалення рішень; планування і контроль як основні центральні функції системи управління; планово-контрольні розрахунки як інструмент аналізу планів і звітів [2]. Все це разом являє закінчену концепцію контролінгу, ядром якої виступає планування і контроль. При цьому контролінг виступає як інтегрована, така що базується на безперервному потоці внутрішньої і зовнішньої інформації, система планування та контролю, а концепція контролінгу розглядається як інструмент інтегрованого планування і контролю діяльності підприємства.

Контроль за реалізацією будівельного проекту заснований і полягає в регулярному визначенні його стану. Контроль витрат засобів є другою, після оцінки тривалості, найважливішою проблемою для багатьох будівельних проектів, яка має два принципово різних аспекти: один організаційний, а інший - методологічного характеру.

Для забезпечення ефективного контролю за реалізацією проекту необхідна якісна, достатня і своєчасна інформація. Її забезпечення має здійснюватися системою управлінського обліку. При цьому в контролі за реалізацією будівельного проекту критичну роль повинні відігравати наступні параметри: поточні витрати і зобов'язання по платежах; очікувані витрати у майбутньому; виконані обсяги робіт; первинна оцінка виконаних робіт; оцінка обсягів робіт, що залишилися. Засоби оцінки стану реалізації будівельного проекту мають порівнювати такі аспекти: залишковий обсяг робіт проекту з первинним планом, включаючи залишковий обсяг робіт та час, що залишився, разом з можливими факторами; залишковий обсяг робіт з фактично необхідними в поточній ситуації. Ці інструменти сприяють об'єктивній оцінці прогресу будівельного проекту та визначенню відхилень від первинного плану, що дозволяє ефективно керувати ресурсами та вчасно вживати заходів для виправлення ситуації та досягнення цілей проекту.

Список використаних джерел

1. Микитюк Ю. Управління ефективністю інвестиційного проектування із використанням економіко-математичного моделювання. Вісник економіки. 2023. Вип. 1. С. 166-181. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1452/1587>
2. Інноваційний розвиток підприємства. Підручник/за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. Микитюка П. П. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 320 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49869>